

Crohn betegek étrendje

A Crohn betegség a bélfal szakaszokban jelentkező, valamennyi rétegére kiterjedő krónikus gyulladása, amely leggyakrabban fiatal felnőtt korban jelentkezik, de más korosztályokat is érinthet. Nagyon fontos a rendszeres orvosi ellenőrzés. A személyre szabott diétának mindig a beteg aktuális állapotához kell igazodnia.

Leggyakrabban a vékonybél legutolsó szakaszát (csípőbelet-ileumot) és a vastagbelet (kolont) érinti, de az emésztőrendszer bármely szakaszán kialakulhat a szájüregtől kezdve a végbélnyílásig. A betegség alatt jó (nyugalmi) és rossz (fellángoló) időszakok váltják egymást. Általában a vezető tünetek: hasmenés, hasfájás, láz, de számos más tünet is tarkíthatja a kórképet. Gyakoriak az összenövések, sipolyok és tályogok.

Heveny szakaszban legfontosabb a só- és folyadékpótlás. Igen súlyos esetben az energiabevitel parenterálisan (az emésztőrendszer megkerülésével) kell, hogy történjen. Ebben az időszakban javasolt ételek: nyáklevesek (zabnyák, rizsnyák), főtt burgonya, főtt rizs, vizes burgonyapüré, almapüré, főtt sárgarépa, tej mentes almapüré, sárgarépapüré, pirított dara, kétszersült, világos keserű tea, pirítós.

Panaszmentes időszakban az étrend durva rost szegény, csípős fűszertől mentes, zsírszegény. Általános érvényű szabály, hogy a bélnyálkahártyát közvetlenül károsító, ingerlő anyagokat kiiktatjuk az étrendből.

A diéta minden beteg esetében egyéni elbíráláson alapul, az alábbiakban a diéta általános ajánlásai olvashatók:

Amiket mellőzni kell:

- Mellőzzük a szénsavas üdítőitalokat, alkoholos italokat, tejes gyümölcssturmixokat.
- Nem ajánlottak a zsíros húsok, szalámi-, és kolbászfélék, füstölt, pácolt készítmények, penésszel érlelt sajtok, tepertő, szalonna, állati eredetű zsiradékok, tejszínes vajkrémek.
- Zöldség és gyümölcsök közül nem javasoltak a káposztafélék, kukorica, karfiol, karalábé, hagyma, fokhagyma, paradicsom, paprika, gomba, uborka, retek, sóska, paraj, cékla, kukorica, szárazhüvelyesek, szója, aprómagvas gyümölcsök, körte, szilva, narancs, mandarin, grapefruit, datolya, füge, olajos magvak.
- Gabonai- és édesipari termékek közül ne fogyasszuk a zsíros, kelt tésztákat, péksüteményeket, búzakupát, müzlit, magas rosttartalmú kenyereket, péksüteményeket, tejszínes és vajos krémmel töltött süteményeket, csokoládét, kakaót.
- Fűszerek közül kihagyjuk az ételekből a chilit, curry-t, csípős paprikát, tormát, mustárt, borsot.
- Kerüljük a panírozott, bő zsírban készült ételeket, a gyorséttermi ételeket.

További tanácsok:

- A tojást ételkészítéshez és lágy tojás formájában használhatjuk.
- Ajánlottak a sovány húsok és felvágottak, sovány sajtok, savanyított tejtermékek (kivéve aprómagvas gyümölcsöt tartalmazó joghurt), csökkentett zsírtartalmú margarinkok.
- Ízesítéshez használható a kapor, őrölt kömény, zöldpetrezselyem, édes-nemes paprika, babérlevél, szegfűszeg, fahéj, vanília, majoranna, bazsalikom, kakukkfű, rozmarin, zsálya.
- Gyümölcsök közül az alma, őszibarack, sárgabarack, meggy, nektarin és banán fogyasztható.
- Ajánlott zöldségek a burgonya, zeller, sárgarépa, fehérrépa, fejessaláta, tök, padlizsán, sütőtök, cukkini, patisszon. A zenge zöldborsót és zöldbabot nagyon puhára főzve, paszírozva lehet fogyasztani.
- Tejet, tejterméket egyéni érzékenységtől függően fogyaszthat. Akut időszakban a tejet kihagyjuk az étrendből. Amennyiben nyugalmi szakban is

laktóz intolerancia áll fenn, úgy az étrendet is ehhez kell igazítani.

Ételkészítési eljárások:

- Ételkészítési eljárások közül részesítsük előnyben a főzést, párolást, gőzölést, grillezést, roston sütést, sütőpapírban, sütőzacskóban sütést. Sűrítésre rántás helyett a habarást, hintést, száraz rántást válasszuk.

Mindemellett ügyeljünk a megfelelő energia-, vitamin- és ásványi anyag pótlásra. Minden nap fogyasszon zöldségfélét és gyümölcsöt is. Energia pótlásához célszerű az ételek dúsítása sovány tejjel, reszelt sajttal, tojással, kefirrel, joghurttal, tápszerrel.

Napi öt-hatszori mértékletes étkezés

A vékonybelet érintő Crohn betegség esetében a táplálék felszívódása nem megfelelő, ezért a napi egy-kétszeri bőséges táplálkozás helyett inkább a napi öt-hatszori mértékletes étkezést válassza!

A táplálék felszívódásának mértéke nagy mértékben függ attól, hogy mennyire kiterjedt a gyulladás, vagy a korábbi műtétek során történt-e béleltávolítás. Amennyiben csak az ileum utolsó 30-60 cm-es szakasza érintett, a B-12 vitamin kivételével szinte minden más fontos anyag felszívódik. Ha egy méter, vagy több, akkor jelentős veszteséggel szívódnak fel a zsírok. Ha a vékonybél kezdeti szakasza is beteg, akkor az ásványi anyagok és a vitaminok nem hasznosulnak megfelelően.

A Crohn betegek sajnos gyakran alultápláltak. Először is az étvágycsökkenés miatt, másodsor a krónikus betegségek általában megnövelik a szervezet energiaszükségletét. Ez különösen igaz a betegség aktív periódusa (fellöbbanása) idején. A harmadik ok pedig a fehérjék, zsírok, vitaminok, ásványi anyagok gyengébb mértékű felszívódása. A megfelelő táplálkozás az egyik legfontosabb tényező a betegség kezelése szempontjából.

Az étrend célja:

- az érzékeny bélszakasz megnyugtatása
- az energia- és tápanyaghiány pótlása
- a beteg kondíciójának javítása (ízletes, étvágygerjesztő ételek adásával, tápszeres dúsítással)

Az étrend lényege:

- energia- és fehérjegazdag
- zsírszegény
- durvarost mentes
- gyakori kis étkezések
- tejmentes (egyéni tolerancia függvénye, de az erős hasmenés idejére javasolt)
- natív cukormentes (csak az erős hasmenés idejére)

Az étrend összeállításánál figyelembe kell venni:

- a beteg állapotát
- az egyén érzékenységét
- izlését

Egyéni étrend kialakításához forduljon dietetikushoz! Hívja a Nutricia Kék Számát, ahol személyre szabott tanácsokat kérhet.

NUTRICIA Diétás Tanácsadás:

06-40-223-223

munkanapokon 9-16 óráig,
helyi tarifával hívható.

Tápszerek az étrendben

A speciális, gyógyászati célra szánt tápszerek olyan készítmények, amelyek speciális összetételük révén biztosítják az egyes betegségek, kórképek által előidézett táplálási igényeket. Fogyasztásukat orvos, dietetikus rendeli a táplálásterápia keretein

belül.

Az Ön diétáját segítő tápszerekről érdeklődjön orvosánál, dietetikusánál.

Kérdéseivel fordulhat a Nutricia Diétás Tanácsadáshoz is.

NUTRICIA Diétás Tanácsadás:

telefon: 06-40-223-223

munkanapokon 9-16 óráig, helyi tarifával hívható

e-mail: tanacsadas@nutricia.hu

Mintaétrend

Mintaétrend (Crohn betegség)

	1. nap	2. nap	3. nap
Reggeli	gépsonka, Delma light margarin, zsemle, csipkebogyótea	Tenkes sajt, Liga light margarin, burgonyás kenyér, cikória tartalmú gabonakávé (speciális, gyógyászati célra szánt tápszerrel)	kapros túrókrém (2), zsemle, körömvirágtea
Tízórai	epres speciális, gyógyászati célra szánt tápszer	sütőtökrém (lehet tejmentes sütőtök bébiétel)	reszelt alma, babapiskóta
Ebéd	salátaleves (1), diétás rakott burgonya (kolbász helyett virslivel készítve és tejföl helyett joghurttal leöntve)	őszibarackleves (vaníliás speciális, gyógyászati célra szánt tápszerrel), diétás sonkásstészta (gépsonkából és köményes sajttal megszórva)	diétás májgombóclevés, tárkonyos tonhal, rizs
Uzsonna	banán	natúr joghurt, kifli	karamellás speciális, gyógyászati célra szánt tápszer
Vacsora	tükörtojás, Liga light margarin, fehér kenyér, citromfű tea	sütőfóliában sült csirkemell, burgonyahab (a megfőtt burgonyát áttörjük)	főtt baromfi virsli, burgonyás kenyér, gyümölcsstea

Receptek

1. Salátaleves

Hozzávalók:

- 100 g saláta (1/2 fej közepes saláta)
- 0,5 dl joghurt
- 2 evőkanál speciális, gyógyászati célra szánt tápszer
- 2 evőkanál liszt
- só, kapor

Elkészítés módja:

A megmosott és széles metéltre vágott fejes salátát hideg vízben feltesszük főni. Sóval, kapporral ízesítjük, és joghurtos habarással sűrítjük. Kevés vízzel simára keverjük a tápszerport, hozzáadjuk a leveshez, jól elkeverjük, és ezt követően már ne forraljuk.

2. Kaporos túrókrém

Hozzávalók:

- 60 g túró
- 1 teáskanál finomra vágott kapor
- 1 teáskanál Delma light margarin
- 2 teáskanál joghurt

• só

Elkészítés módja:

Az átpaszírozott túrót a kaporral és sóval ízesítjük, majd margarinnal és joghurttal krémesre keverjük.

Copyright ©2010 Numil Kft.
1134 Budapest, Róbert Károly krt. 82-84.

Tanácsadás: 06 40 223 223 | tanacsadas@nutricia.hu